

Trallvirke – trender och tendenser

Tryckimpregnerat furu står för hela 95% av allt trallvirke idag. Men det finns också andra material som utmanar, och som blir allt mer populära.

Att tryckimpregnerad furu är efterfrågat är inte konstigt med tanke på de bra egenskaper den har. Kraftigt rötskydd, lättarbetad och konkurrenskraftigt pris är några av dess goda kvaliteter. Naturligtvis finns det även andra alternativ på marknaden, som alla ska slåss om den lilla del av trallförsäljningen som finns kvar.

Brunt, tjockt och brett

Den senaste trenden inom tryckimpregnerat virke är behandling med brunt pigment. Brunt känns nog lite exklusivare för många och prisskillnaden är marginell. Dessutom vill allt fler gå upp i dimensioner. Planken ska vara tjockare och bredare numera. Komposit är en relativt ny uppstickare på trallmarknaden. Det består av en blandning av trä och plast eller trä och cellulosa, och är väldigt lättunderhållet eftersom det bara behöver tvättas, aldrig oljas in.

Solen bryter ner virket

Vissa träslag är naturligt mer resistent än andra mot rötsvamp och mögel, som t ex cumaru, ceder och lärk. Ädelträ är generellt betydligt tåligare mot väta, röta och mögel än barrträslag. Men hållbarheten handlar inte bara om materialval. Ytan påverkas även av var altanen placeras. De flesta vill ha sin altan i söderläge för att få så många soltimmar som möjligt, men UV-strålarna bleker och bryter ner virket. Ju mer sol, desto snabbare bryts det ner. Det kan vara bra att veta.

Nedan följer en snabb genomgång av alternativen till trallen.

Cederträ

Ett mjukt och lätt träslag. Lättarbetat. Används främst till fasader men även som trall. Kärnvirket innehåller ett naturligt rötskyddande ämne. Får en silvergrå ton när det åldras. Behöver ingen behandling. För att behålla träets rödbruna färg, så ska det oljas in med cederolja.

+

Kärnvirket har en naturlig röttålighet. Mjukt att gå på.

-

Dyrt, för att få naturligt rötmotstånd krävs 100 procent kärnvirke. Eftersom virket är mjukt blir det lätt märken, ytan kan påverkas av belastningen från ett tungt bord eller till och med skor med höga klackar.

Tryckimpregnerad furu

Det vanligaste på svenska altaner eftersom det är billigt, lättarbetat och beständigt. Impregneringen ökar träets motståndskraft. Kallas ibland "grönt virke", men blir alltmer populärt i brunt. Grånar med tiden. Behandla med träolja vid behov, för att minska sprickbildning och fuktrörelser. Tvätta med trärengöringsmedel om det blir smutsigt eller missfärgat.

+

Kostnadseffektivt, ett billigt alternativ som finns i stort utbud. Formstabil, lättarbetat och NTR-kontrollerat.

-

Kräver normalt rengöring eller behandling en gång om året. Impregneringen kan innehålla tungmetaller och farliga kemikalier. Det behandlade virket avger farliga gaser vid förbränning.

Ektrall

Tåligt och tungt ädelträ. Behöver inte oljas in, den grånar över en sommar och får en silvergrå nyans i torrt tillstånd. Om man väljer att olja bör man välja en pigmenterad olja.

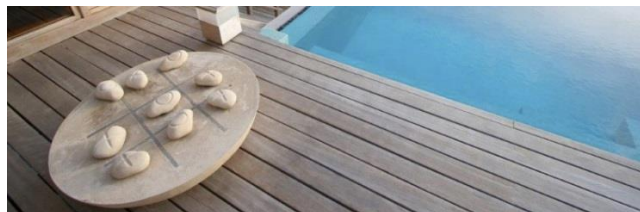
+

Hårt och tåligt. Eken har en naturlig motståndskraft mot röta och behöver inga tillsatta kemikalier. Hållbarheten på kärnvirket är minst lika god som för tryckt virke.

-

Ektrall måste skruvas med rostfri skruv. Vid fuktigt väder reagerar Garvsyran i eken med vanlig trallskruv och gör att virket kan svartna vid fästen, och trallskruven kan rosta av. Möbler av järn som står direkt på eken vid fuktigt väder ger svarta märken.

Cumaru

Ädelträ med hög densitet och naturligt rötskydd. Kvistfritt. Finns i olika färger, från gulbrun till rödbrun. Obehandlad cumaru får med tiden en silvergrå yta. Behandla trallen med terrass- och träskyddslasyr om du vill behålla den ursprungliga färgen.

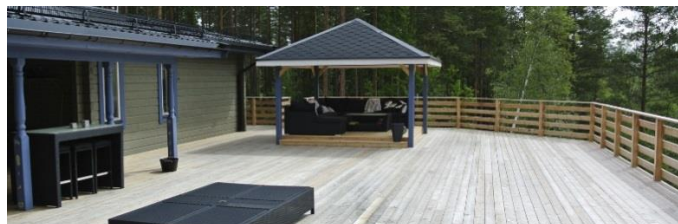
+

Väldigt resistent mot mögel och fukt. Kvistfri yta.

-

Svårbearbetat, för hårt för att spika i. Dyrt och svårt att kontrollera ur miljö- eller etiskt perspektiv.

Lärk

Ett av de vanligaste alternativen till tryckimpregnerad trall. Färgen går från ljus furuträffärg till svagt gulröd. Grånar när det åldras. För att motverka sprickbildning vid uttorkning rekommenderas att olja virket på alla sidor före installation. Någon gång per år bör sedan ytan behandlas med lärkträolja.

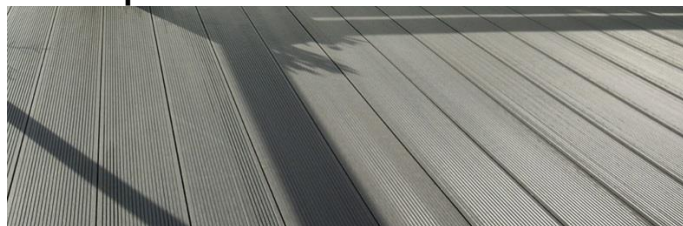
+

Ekologiskt alternativ till tryckimpregnerat trä. Hårt och starkt på grund av sin höga densitet.

-

Tungt. Spröd yta som kan ge sprickor. Lärkens feta yta drar till sig mer smuts och kan vara mer mottagligt för svartmögel. Virket kan vrida sig efter montage. För att få naturligt rötmotstånd krävs 100 procent kärnvirke.

Träkomposit

Plast uppblandat med träpulver eller cellulosa. Finns i olika sammansättningar och färger. Ju lägre linin-halt desto bättre livslängd. Stor prisvariation. Ytan behöver varken oljas, betsas, lackas eller målas. Rengör trallen med skurborste, såpa och vatten. Högtryckstvätt kan användas vid grov nedsmutsning.

+

Lättunderhållet, halksäkert och formstabil. Inga flisor eller sprickor. Behåller färgen trots att det utsätts för solljus.

-

Har inte samma bärighet som furu och kräver därför ett tätare regelverk under. Dyrt. Blir mycket varmt i solen.

Värmebehandlat

Värmebehandling är en teknik som kan appliceras på olika träslag, bland annat ask och furu. Träet hettas upp så att cellstrukturen förändras. Det mörknar och blir väldigt formstabil. Värmebehandlingen ger ett beständigt skydd mot röta. För att den bruna färgen ska bibehållas måste trallen oljas in med pigmenterad olja. Utan underhåll övergår trallen i en jämnrå nyans.

+

Ett bra miljöval jämfört med tryckimpregnerat, fritt från svampangrepp utan kemikalier. Formstabil och lättarbetat.

-

Ytan blir lite sprödare, risk för stickor. Kräver normalt rengöring eller behandling en gång om året.

Bankirai

Slitstarkt, hårt och teakliknande ädelträ från Sydostasien. Färgen varierar från ljusbrun till rödbrun. Obehandlad bankirai får med tiden en silvergrå färg. För att behålla de mörka färgerna krävs ytbehandling.

+

Underhållsfritt, hårt och slitstarkt. Virket är väderbeständigt och klarar sig utmärkt utomhus även utan ytbehandling.

-

Dyrt och svårarbetat. Eftersom virket är så hårt krävs förborring. Träslaget tillhör familjen Meranti där en rad arter är hotade, enligt Naturskyddsföreningen.